

PRENUMERATA WYNOŚI:

w Kaliszu miesięcznie 2 zł.
z odnośnikiem do domu 2 zł. 50 gr.
za prowincji z przesyłką
pocztową 3 zł.
zagranicą 5 zł.
Cena pojed. egzemplarza 10 gr.

GAZETA KALISKA

Pismo codzienne, polityczne, społeczne i ekonomiczne.

CENA OGŁOSZEŃ:

Za 1 wiersz millim. lub jego miejsce na
str. 1. 2. 3. gr. 10.
Nekrologi gr. 10. zwyczajne gr. 5
ADRES REDAKCJI I ADMINISTRACJI,
Kalisz, Al. Józefiny 1. Tel. № 91.
Otwarta od 9 do 7 po poł.

№ 153 (7783)

Środa, dnia 9 Lipca 1924 r.

Rok XXXII

WĘGIEL

GÓRNOŚLĄSKI I DĄBROWIECKI
z kopalni:

Max	Marie
Hramsta	Böer
Georg	Brade
Oheim	Heinrichsglück
Fanny	Neuglückauf
Hoym	Prinzen
Fürsten	Heinrichsfreude
Emanuelsegen	Czeladź

po cenach kopalnianych na
weksle 1—1½—2 miesięczne.

Portland-Cement

z pieców rotacyjnych
fabryki

„Rudniki“

po cenach fabrycznych
na weksle 1½—2 miesięczne.

KOKS Zabrzecki

z „Emma” i „Wolfgang“

po cenach hutniczych

Wapno kieleckie, papa
dachowa i gwoździe
budowlane

po cenach fabrycznych na
weksle 1½ miesięczne.

NAJLEPSZE FRANCUSKIE SAMOCHODY „PEUGEOT“ 1143

na dogodnych warunkach poleca:

KALISKA SPÓŁKA OPAŁOWA, Kazimierzowska 1, tel. 92

Złot Okręgu Ostrowskiego, Macierzystego w Kaliszu.

W ostatnich dniach lipca zawrzała praca
około urzędzenia złotu.

Poszczególne komisje powołane do życia
jeszcze w kwietniu chociaż za późno wzięły się
do pracy, jednak w ostatnich dniach starały się
swemu zadaniu sprostać. Pracę przedzłotową od-
dano 7 głównym komisjom: biurowej dekoracyj-
nej, budowlanej i uroczystościowej. Nad wszy-
stkiem stała „Komisja — Matka“.

Dzień sobotni wypełniły zawody, na boisku
w Nowym Parku. Dały one sportowcom do-
wód, że sokół w dziedzinie sportu jest na wyso-
kości swego zadania, że z nim w lekkiej atletyce
należy liczyć się poważnie, — choć obok niej
równoległe uprawiamy lekceważoną przez nich
gimnastykę, nawet sprzętowa.

Wieczorem w sobotę przybrały, stare mury,
miasta odświętne szaty. Na krańcach miast po-
wznoszono wspaniałe bramy, związane u góry,
niby ramionami ciągłym łańcuchem girland
a z domów powiewały chorągwie. Na bramach
triumfalnych widniały hasła i aforyzmy sokole
W sobotę popołudniu przybyła Władza Ok-
ręgowa z drużem dr. prezesem Kranowskim
na czele. O godz. ósmej z minutami przyje-
chał pociąg wiozący główne siły Sokolstwa, wi-
tane przez miejscowe gniazdo z orkiestrą Policji
Państwowej i niezliczone tłumy publiczności.

Druhowi drużny rozkwaterowano w szko-
łach, użyczonych nam przez miasto, a starszyznę
ulożono po licznych kwaterach prywatnych i
hotelech. Tegoż dnia odbyła się uroczysta Aka-
demja, na którą przybyli liczni przedstawiciele
władz duchowych, państwowych, samorządów
oraz wojskowych.

Uroczystość rozpoczęła się śpiewem chóru
Tow. Sw. Cecylji, który wykonał sprawnie kilka
pieśni dostosowane nastrojem do święta soko-
łego. Po odśpiewaniu dwóch piosenek przy-
akompaniowaniem fortepianu, przez p. Krzyża-
nowskiego wygłosiła udatnie wiersz „Do sióstr
Sokolic“ jedna z dziewcząt z młodzieży miejsco-
wego gniazda.

Następnie przemawiali p. starosta Stefański
i prezydent miasta p. Szarras, witając zjazd w
imieniu władz państwowych, samorządowych.
Dalej przemawiał w serdecznych słowach p. J.
Kawecki, poseł Ziemi Kaliskiej.

Punktem kulminacyjnym było wręczenie
dyplomu przez Wice-prezesa miejscowego So-
kole dla dyr. Szolca oraz niżej podpisanego, dru-
howi prezesowi St. Mystkowskiemu i naczelniko-
wi Okręgowemu druhowi W. Wodniakowskiemu

z Ostreszowa w dowód uznania zasług położo-
nych na niwie sokolej.

Na zakończenie odśpiewano Rotę Kono-
pnickiej. Dnia 6 lipca o godz. 4.50 odezwały
się hejnały marszu sokolego i oznajmiły Kalisz-
anom początek uroczystości sokolej.

O godz. 6 rano rozpoczęto pod naczelnym
kierownictwem naczelnika Okręgowego druha
Wodniakowskiego próbę ćwiczeń wolnych. Po
ćwiczeniach zaczął się na boisku formować ol-
brzymi pochód, w którym brali udział wszystkie
towarzystwa miejscowe oraz Bractwo Strzeleckie
z Ostrowa w liczbie kilkudziesięciu osób z
królem kurkowym na czele.

Po mszy połowej, odprawionej przez ks.
prałata Płoszaja, do której służyli sokoli w
mundurach, wyruszył olbrzymi pochód ulicami
Aleja Józefiny, Wrocławską, Warszawską na
plac Kilińskiego, gdzie po gorącym, serdecznym
przemówieniu prezesa Okręgu dr. Krzanow-
skiego pochód rozwiązany został.

Ćwiczenia popołudniowe budziły ogromne za-
interesowanie, wśród mieszkańców miasta na-
szego i nawet przyjezdnych z Ostrowa, Ostre-
szowa i okolic. Deszcz niełitościwy, który za-
czął lać jak z cebra budził obawy, lecz ręka
Najwyższego pokierowała inaczej — słońce za-
jaśniało w całej pełni, powietrze się odświeżyło
i uroczystość sokola rozpoczęła się.

Defilada kilkudziesięciu sztandarów, druży-
ny umundurowanej, drużyny żeńskiej, młodzieży
obojga płci oraz kilkuset druhow w ubiorach
ćwiczebnych przed władzami sokolimi w osobie
delegata Dzielnicy, Władz Okręgowych i miej-
scowych oraz wojskowości wypadła wspaniale.
Na pierwszy występ naznaczono ćwiczenia wol-
ne młodzieży płci obojga dalej ćwiczenia druhen
i młodzieży gniazda sieradzkiego, które wy-
padły bardzo udatnie. Wzruszającym dla widza
było, gdy druhowie starsi umundurowani rzucili
się ku tej przyszlności narodu i na barkach swych
wynieśli z boiska.

Następnie wyruszyły zastepy drużyn mę-
skich ćwiczenia których, z małym może wyjąt-
kami wypadły bardzo dobrze. Dalej ćwiczenia
wolne drużyny żeńskiej ćwiczenia kosami wy-
wołujące wśród publiczności niemiłkające oklas-
ki. Lecz punktem interesującym, była gra piłki
koszykowej, grana po raz pierwszy w Kaliszu.
Mecz ten, rozegrany został między drużyną żeń-
ską Poznania (w czerwonych chusteczkach) a
drużyną miejscowego gniazda. Wynik gry 7:0
na korzyść Poznania lecz zaznaczyć muszę nie
stając w obronie własnej drużyny, że Poznań
ćwiczy przeszło dwa lata, występował kilkakrot-
nie w występach publicznych, gdy drużyna Ka-
liska ćwiczy zaledwie dwa miesiące.

Na zakończenie ćwiczyliśmy na przyrzadach,
które budziły ogromny zachwyt wśród widzów

Zakład Leczniczy w Kaliszu

położony w pięknym Parku Miejskim,
otwarty cały rok, przyjmuje osoby chore
z cierpieniami wewnętrznymi, nerwowe-
mi i kobiecymi. Zakład posiada urzą-
dzenia wodolecznicze, aparaty do
elektryzacji, naświetlań, masażu, gabinet
Roentgena, lampę kwarcową (czyli sztuc-
czne górskie słońce), lampę „Solux”,
pracownię analityczną i pensjonat z
kuchnią dietetyczną.

CZYNNY CODZIENNIE.

Leczenie cukrzycy „insuliną“

DENTYSTA

Wolpe = Lampert

GŁÓWNY RYNEK № 17

dom Salamonowicza) przyjmuje od 10 rano
do 7-ej wiecz. 864

Giełda Warszawska w Złotych.

New-Jork	5.18½
Londyn	22.45
Paryż	0.26.27
Szwajcarja	0.92.58
8% pożycz. zł.	7.20
4% pożycz. prem.	0.57
Bony zł. S. II A.	0.78
Listy Tow. K. Ziem. 4½	23.50
Złoty =	1.800.000 mk.

do ćwiczeń i marszów przygrywała bardzo do-
brze orkiestra Policji Państwowej z Kalisza.
Tak się zakończył poraz pierwszy w grodzie na-
szym Złot sokoli, który zainteresował szerokie
warstwy naszego obywatelstwa, a wskazując w
dniach tych szczytną i wzniosłą pracę nad wy-
chowaniem fizycznym i moralnym młodego po-
kolenia, będzie bodźcem do wstępowania Kalij-
szan w szeregi sokole a tem do dania nam siły i
otuchy do dalszej owocnej pracy na niwie soko-
lej i dla dobra i potęgi naszej ukochanej Matki
Ojczyzny.

ZYGMUNT WEENIC.

Historja przemysłu hafciarskiego w Kaliszu.

Każda gałęź przemysłu posiada poza sobą drogę, po której dążyła do udoskonalenia się, — to znaczy do największej produkcji przy najmniejszej ilości rąk roboczych. Każdy przeciętnie inteligentny człowiek zrozumie wpływ przemysłu na ukształtowanie się stosunków ogólnoludzkich. To też historia przemysłu — jest historją cywilizacji ludzkości. Zajmijmy się przemysłem hafciarskim, który w historii rozwoju Kalisza odegrał pierwszorzędną rolę oraz który utrzymuje około 30 proc. jego mieszkańców.

W ósmym dziesiątku XIX stulecia, Kalisz był zakątkiem w którym życie ekonomiczne zaczęło zwolna obumierać. Lecz jako miasto, leżące na pograniczu, Kalisz „gościł” w swych murach mnóstwo przemysłowców, którzy otrzymując z Plauen hafty na częściowy kredyt „szmuglowali” go do Kalisza a stąd w głąb Rosji. Wykaz małego cła od haftu, oraz rzucenie go w olbrzymiej ilości na rynki wschodnie, zwróciły uwagę rządu rosyjskiego, który wszczął energiczne śledztwo. Skonstatowano, iż haft zagra niczny pochodzi z Kalisza, przyłapano nawet kilku przemysłowców, a między innymi p. Winterową. Mając chorego męża p. Winterowa musiała sama zarabiać na skromne utrzymanie do mu. Początkowo przemycała haft w małej ilości, lecz z czasem, gdy otrzymywała z Plauen towar na kredyt, przemycała już na większą skalę. Lecz tak długo dżban wodę nosi póki się ucho nie urwie. Panią Winterową przyłapała ruchliwa żandarmerja rosyjska. Afe jak to zwy kle bywało przed wojną: „stosunki”, smarowa nie sprawiły to, że władze rosyjskie większej krzywdy p. Winterowej nie uczyniły, chociaż położenie tej pionierki przemysłu, który karini dziś Kalisz było często nie do pozazdroszenia. Opowiadają, że na komórze raz chciało ją pozba wic życia. Mając w Plauen rozwinięty kredyt sprowadza p. Winterowa do Kalisza około 1882 roku ręczną maszynę hafciarską, z której haft zalicza się u nas do najtrwalszych. Tak to mimo upadku ekonomicznego, bez żadnej pomocy z zewnątrz powstaje świetnym rynkiem zbytu to też wkrótce p. Winterowa staje się właścicielką, kilkunastu maszyn. Czyn przedsiębiorczej kobiety znajduje wielu naśladowców. Wskutek wzmnożonego za granicą kredytu, do Kalisza napływa coraz to więcej maszyn. Przemysł hafciarski rozwijał się w bardzo szybkim tempie, świadczą o tem dane statystyczne. Otóż w roku 1889 *, czyli blisko w dziesięć lat po sprowadzeniu pierwszej maszyny, było w Kaliszu 33 zakłady, które produkowały haftu za 1271000 rb. przy 1004 robotnikach. W roku zaś 1895 **, czyli w sześć lat później, Kalisz liczył już 55 zakładów, produkujących haftu za 125 1256000 rubli przy 1425 robotnikach. Z danych cyfrowych widzimy, iż choć przy zwiększonej ilości zakładów, oraz większej ilości robotników, produkcja w rublach zmalała.

Nie należy jednak, w tym wypadku, winić robotników, gdyż wskutek konkurencji towar taniał, oraz starano się wyrabiać desenie skomplikowane, pochłaniające więcej ściągów, aniżeli desenie prostsze. Silny rozwój przemysłu hafciarskiego, oraz całkowity wywóz haftu na wschód, zmusiły władze rosyjskie do budowy linii kolejowej Kalisko—Warszawskiej, którą w roku 1902 ukończono. Trudno jest w ramach jednego artykułu wykazać doniosłość, oraz korzyść, jaką Kalisz zawdzięcza budowie linii kolejowej. Gdy się zastanowimy nad tem, że p. W. była kobietą prostą, bez pretensji do nauki, stąd dla nas płynie nauka, jak często niepożądane akcja lub czyn wywołują wielkie skutki i jak nie należy lekceważyć żadnych, choć by pozornie najskromniejszych poczyni.

Dzięki olbrzymim kredytom udzielanych naszym odbiorcom maszyn, oraz dzięki sprawności z jaką fabrykanci niemieccy je dostarczali, wskutek połączenia linii kolejowej z siecią dróg żelaznych w Skalmierzycach 1916 r.) przemysł hafciarski dochodzi do olbrzymich rozmiarów. Każda gałęź przemysłu, dąży do udoskonalenia się. Udoskonalal się także przemysł hafciarski w Kaliszu. Maszyny ręczne, wymagające mozołnej pracy rąk nóg, zastąpiono maszynami czolenkowymi (pantografy) dziewięć metro wemi, poruszanymi siłą elektryczną. Maszyny taką obsługuje hafciarz, oraz dwóch nawlekaczy. Pierwszą maszynę czolenkową sprowadził pan Majzner. Sprowadzenie pantografów ujemnie wpłynęło na ogólny stan hafciarstwa ręcznego. Powstała bowiem silna konkurencja pomiędzy dwoma, w różny sposób sfabrykowanymi, rodzajami haftu. Haft czolenkowy, mimo swej dziewięć metrowej długości kalkulował się

30 proc. taniej, aniżeli haft ręczny. Objaw zupełnie naturalny, gdyż czterokrotnie większa wydajność maszyn czolenkowych, oraz mniejsza cena „od ścięgu”, mogły śmiało konkurować z haftem ręcznym. Toteż wiele fabryk produkujących haft ręczny, bądź zbankrutowało, bądź dla ratunku sprowadziło pantografy. Przemysł hafciarskim zaczynają zajmować się coraz mocniejsi kapitaliści, ponieważ biedaka nie stać było na kupno większej maszyny. Wszak z rozwojem przemysłu, wzrasta przyrost ludności. Dla potrzeb hafciarskich powstają w Kaliszu bielarnie, które żółty haft zdjęty z maszyn do prowadzą do śnieżnej białości. Oprócz tego przemysł hafciarski utrzymuje całą armię po prawiaczek, wycinaczek, prasowaczek, dając kobietom zajęcie najmniej uciążliwe. Wraz z postępem techniki udoskonalają się maszyny hafciarskie. W roku 1410 fabrykanci kaliscy sprowadzają automaty, wyrabiające haft bez hafciarza, mające natomiast dwóch nawlekaczy do obsługi.

Rok 1913—14 jest rokiem największego rozkwitu hafciarstwa. „Jak Łódź nazywają polskim Manchesterem” tak w tym okresie czasu, Kalisz zasługuje na miano polskiego Plauen lub St. Gallen. Wojna światowa rujnuje przemysł hafciarski. Wiele maszyn, wskutek niedbaństwa ich posiadaczy, porozbijano na szmelc, zamiast niając pełne, kiedyś, życia sale fabryczne na po kój mieszkalne. Gdyż te ostatnie w czasie wojennym przynosiły dużo dochodu. W roku 1918 ożywia się przemysł hafciarski, lecz jest to jedynie odruch po czteroletnim letargu. Stabilizacja marki, oraz coraz większe uświada mienie społeczeństwa, które nabywa towar krajowy, umożliwia egzystencję hafciarstwu... sezo nowo. Rynek wewnętrzny Rzeczypospolitej dla produkcji Kalisza jest stanowczo za mały. Kaliszowi potrzebne są rynki wschodnie, a zwłaszcza rosyjskie, z którymi umiejętnie kokietuje finansjerja zagraniczna.

Otwarcie granicy rosyjskiej nie tylko by uruchomiło całkowicie przemysł hafciarski, lecz by zachęciło powojennych businessmanów do sprowadzenia maszyn ostatniej konstrukcji.

Jak mi wiadomo Niemcy posiadają już automaty 18 metrów długości, oraz wiele udoskonaleni. Gdy my tymczasem nie tylko, iż nie podnosimy nasz przemysł, lecz trzymamy się na jednym poziomie, ba nawet się cofamy. Kalisz wskutek wojny stracił blisko 50 proc. swych maszyn.

Maszyny zużytkowuje się, a nikt świeżych nie sprowadza. Jak długo taki stan w przemysle hafciarskim potrwa trudno jest dzisiaj przewidzieć.

J. NAGÓRSKI.

TELEGRAMY Z SEJMU.

WARSZAWA, 8.7. Porządek dzienny dzisiejszego posiedzenia Sejmu zawiera m. in.:

Dokończenie dyskusji nad budżetem; Sprawozdanie połączonych komisji Skarbowej i Rolnej, dotyczące projektu podatku majątkowego w myśl ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 roku o podatku majątkowym przez płatników, posiadających majątki (nieruchomości) ziemskie związane ograniczeniami własności, w drodze sprzedaży tych majątków.

Przed rekonstrukcją gabinetu.

WARSZAWA, 8.7. W związku z przyjęciem pełnomocnictw przez Sejm w ostatnich dniach silnie kolportowane są pogłoski o projektowanej rekonstrukcji gabinetu. Z nazwisk, które zainteresować mogą wymieniają ppł.: A. Skrzyńskiego na min. Spr. Zagr., A. Ponikowskiego na min. Oświaty, Giełżyńskiego — min. Reform Rolnych, Smólskiego — wicemin. Spraw Wewn. i J. Siennickiego na miejsce min. Sprawiedl. Ten ostatni w roku 1919 był w Kaliszu przez krótki czas rejentem, poczem przeniósł się na posadę do Warszawy.

Zbrodniczy zamach na Lwowskie Zakłady Amunicyjne

LWÓW, 8.7. W niedzielę o godz. 8 rano pewien robotnik, pracujący w zakładach amunicyjnych przyniósł aparat wybuchowy, t. zw. piekielną maszynę, którą zalażył pod główne składy, zawierające materiały wybuchowe, jak ekrazyt, dynamit itp. Aparat ten był połączony automatycznym przyrządem z zegarem, który został wprawiony w ruch i nastawiony na godz. 4 ppł., o której nastąpić miał wybuch.

!!! UWAGA !!!

NA RATY!
nie drożej jak
za gotówkę!

Ceony konkurencyjne!

SKŁAD FUTER
H. ADLER
KALISZ, 5 Wiejska 5
208 Telefon 208.

NAJTAŃSZE
źródło zakupu.

Poleca w wielkim
wyborze:

Najnowsze futrzane
modele, pałta
damskie i męskie,
pojedyncze skórki.

Kupuję i przyjmuję stare futra w zam.

Zbrodniarza tego podpatrzył inny robotnik, który zawiadomił policję, ta ostatnia natychmiast przybyła na miejsce i maszynę piekielną znalazła wraz z aparatem zupełnie sprawnie funkcjonującym, tak, że wybuch byłby nastąpił z precyzją w oznaczonym czasie. Wybuch ten byłby pociągnął niedającą się opisać katastrofę wobec której wybuch w Cytadeli warszawskiej byłby drobnością.

Sprawcę bezpośredniego, który maszynę piekielną zalażył, aresztowano, jest to zdemonizowany sierżant, który obecnie pracował jako robotnik w tych magazynach, jak się okazało specjalnie w celach sabotażowych. Aresztowany, przyznał się w zupełności do swego zamiaru i oświadczył, że maszynę dał mu pewien kolejarz, którego policja również aresztowała. Po dokonaniu dzieła zniszczenia obaj mieli być przewiezieni przez sowieckich emisariuszy do Sowdepji i tam otrzymać mieli w nagrodę duże majątki, narazie otrzymali po kilkaset dolarów zadatku.

Tragiczny wypadek na wiecu inwalidów.

LWÓW, 8.7. Na odbywającym się wiecu inwalidów, jeden z mówców, Jan Kos., po długim przemówieniu, które zakończył słowami „Niech żyje Polska” i za tę Polskę ginę” strzelił sobie w skroń. Śmierć nastąpiła momentalnie. Powody tego tragicznego wypadku narazie nie są znane.

Piorun w kościele

BYDGOSZCZ, 8.7.77. W czasie przeciągającej się nad miastem burzy piorun uderzył w kościół Pojezuicki na Starym Rynku i zniszczył tam organy. Ofiar w ludziach nie było.

Straszny huragan w Żyrardowie.

WARSZAWA, 8.7. W niedzielę o godz. 7-ej wiecz. przeciągnięta nad Żyrardowem gwałtowna burza z błyskawicami i grzmotami, trwająca przeszło pół godziny. W czasie ulewnej deszczu zerwała się tak gwałtowna wichura, przypominająca niemal cyklon, że powyrzywała w miejscie kilkadziesiąt olbrzymich drzew z korzeniami, czyniąc wielkie spustoszenia w parkach i ogrodach owocowych.

O sile wichury świadczy 14 olbrzymich to pól, wyrwanych na ul. Głównej i Sokulskiej, które zwalone, zatarasowały te ulice.

Od wichury pozrywane zostały w wielu miejscach przewodniki elektryczne i sieć telefoniczna, z okien, wypadło mnóstwo szyb. Również mnóstwo drzew wyrwanych zostało w pobliżu miasta. Na szczęście obszedło się bez ofiar w ludziach.

**Składajcie ofiary
na inwalidów wojennych.**

KRONIKA.

— TEATR LETNI.

Wobec życzenia publiczności wywołująca salwy śmiechu i burzę oklasków komedyjka Pułdowskiego grana będzie do czwartku.

Dziś jednak premiera solowych numerów. Początek przedstawień o 9 punktualnie.

— CIĄNIENIE LOTERJI PANSTWOWEJ

Wpierwszym dniu ciagnienia 4. ej klasy loterji państwowej główne wygrane padły na następujące numery: 36656 — 4000 zł.; 37386 — 2000 zł.; 12861 — 1000 zł.; 28389 — 500 zł.

— **WYCIECZKA WIOSLARSKA** ze Sremu pod Poznaniem do Kalisza i Ołoboku zorganizował z uczniami prefekt miejscowego gimnazjum ks. Matuszek. Wyjechano na północy ze Sremu we środę i do Kalisza dzielna osada przybyła w poniedziałek o godz. 4 pp., wylądowawszy około kamiennego mostu. Osadę stanowili pp.: Adamczewski, Kerber, Krzyżosławski i Olejnik. Całą drogę sterował ks. Prefekt. Nocowała pod namiotem skautowskim. W Kaliszu dzielnych wiosłarzy przyjęli i rozlokowali pomiędzy sobą członkowie Zarządu Tow. Wioślarskiego. Pomimo niezwykle uciążliwej drogi, paręset kilometrów pod wodę i przenoszenia kalkakrotnego łodzi przez tamy wszystkie wiosła przybyli w najlepszej kondycji.

Dzielna osada „Coplany“, tak się nazywa łódź, na której przybyli udaje się jeszcze dalej w górę Proсны do Ołoboku, skąd, już z wodą pojeździć z powrotem do Sremu. Będzie to jedna z największych wycieczek sportowych jakie na wodach Proсны i Warty, kiedykolwiek urządzono.

— JUBILEUSZE STRAZACKIE.

W niedzielę, 13 lipca rb., Konińska Straż ogniowa ochotnicza obchodzić będzie 50. letni jubileusz swego założenia.

Takiż jubileusz obchodzony był w dn. 6 bm. przez Straż ogniową w Kościanie.

— POZAR.

W sobotę o godz. 2 pop. zaalarmowano Straż Kaliską do ognia, jaki powstał w Ruszewie rzekomo w koszarach dworskich. Straż Kaliska wyjechała na miejsce pożaru, okazało się jednakże, że spalił się dom włościański, wobec czego czynną nie była. Ogień ugasili sąsiednie straże wiejskie.

— Dziś o godz. 12 w nocy zaalarmowano Straż ogniową do pożaru, powstałego w czworakach w Rożdżalach. Straż ogniowa wyjechała w tym kierunku, zawróciła jednakże z szosy Łódzkiej, gdyż łuna zgasła.

— BEZPIECZENSTWO W POCIAGACH

Ministerstwo Kolei Żelaznych zarządziło, aby celem ukrócenia wzmagających się stale kradzieży dokonywanych szczególnie w porze nocnej w pociągach osobowych i pospiesznych zwłaszcza w przedziałach zamkniętych I. ej i II klasy oraz w wagonach sypialnych i restauracyjnych, pociągi te były kontrolowane podczas jazdy przez specjalne patrole policyjne dla śledzenia osób podejrzanych. Wyznaczeni do tego urzędnicy policji otrzymują prócz biletów służbowych, także legitymacje bezimienne wydane przez Dyrekcję Kolei w Krakowie, upoważniające ich do wykonywania czynności policyjnych w wagonach wszystkich klas, oraz w wagonach sypialnych i restauracyjnych. Również pozwolono patrolom policyjnym przebywać podczas jazdy w korytarzach wszystkich klas wagonów celem skutecznego śledzenia podejrzanych osób. W razie ujawnienia w pociągu jakiejkolwiek kradzieży, konduktorzy pociągu winni natychmiast zawiadomić o tem patrol policyjny, jadący w pociągu. Jeśli się okaże, iż służba konduktorska nie stosuje się do powyższego okólnika, winni być pociągani do surowej odpowiedzialności. Może teraz nareszcie podróżni będą mogli spać spokojnie w czasie podróży nie drżąc co chwila o los swych bagaży.

— „**WYCHODZCY**“, organu Polskiego Towarzystwa Emigracyjnego, ukazał się Nr. 27, z treścią następującą:

Najważniejsze wiadomości dla wychodźców: Szkoła polska we Francji. Deportacja 800 emigrantów z Ellis Island. Julian Husarski: Międzynarodowa konferencja emigracyjna w Rzymie a Polska. M. B. Depecki: W głąb puszczy brazylijskiej. Wychodźstwo kanadyjskie do Stanów Zjednoczonych. Przepisy ministra pruskiego na rok 1924 w sprawie robotników zagranic

nych. Polskie szkoły parafjalne w stanie Michigan zagrożone! W sprawie spadków w Ameryce: Kronika. — Kronika ważniejszych wypadków z ostatniego tygodnia: Odpowiedzi Polskiego Towarzystwa Emigracyjnego.

Cena Nr. pojedynczego „Wychodźcy“ wynosi 25 groszy, prenumerata kwartalnie 3 zła.

Adres Redakcji: Warszawa, Krakowskie Przedmieście 70.

— **UKAZAŁ SIĘ** Nr. 3 „**ORLICH LOTÓW**“ wydawany pod kierownictwem inż. Sarnowskiego. Zeszyt ten starannie wykonany zawiera sporo rzeczowego materiału, dotyczącego wypadków lotniczych w ogólności, i tak inż. Sarnowski omawia „Ogólne przyczyny wypadków lotniczych“, inż. Żalewski pisze „O korkociągu“, poruszając jednocześnie zachodzące przy tem wypadki. W kronice polskiej znajdujemy Komunikat M. S. Wojsk. w sprawie wypadków.

Poza tem numer zawiera „Komunikację lotniczą J. Warszylewicz, ciekawy opis lotów nad górami Bośni, W. Lekkiego, tablicę terminologiczną silnika, port lotniczy Przemyśl, opis samolotów fabryki Gabriel. Kronika polska oraz międzynarodowa, oraz kronika komunikacji lotniczej wraz z działem sportowym dopełniają urozmaiconą treść numeru. Zwraca uwagę kalendarz lotniczy zawierający terminy wszelkich konkursów.

Od niniejszego zeszytu niżono cenę do 1 zł. Redakcja mieści się w Warszawie, przy ul. Hoża Nr. 9.

— **PRZEGLĄD POLITYCZNY** przynosi w ostatnim zeszycie (Nr. 6) szereg artykułów pierwszorzędnych piór. W artykule pt. „Czerwcowy kryzys we Francji“ prof. Marceli Handelsman, opierając się na informacjach sfer kierowniczych we Francji, z którymi zetknął się podczas swego pobytu w Paryżu, omawia przebiegi wyborów francuskich. Następnie wybitny historyk francuski A. Aulard charakteryzuje stosunek Francji do Ligi Narodów, a znakomity uczony rumuński Mikołaj Iorga, który wygłosił niedawno szereg prelekcji w Polsce, pisze o dotyczącym bezpośrednio Polski zagadnieniu Bessarabji. B. minister Leon Wasilewski poświęca rzeczowy artykuł Jugosławiji (S. H. S.) W dziale ekonomicznym znajdujemy doskonały artykuł o polsko-gdańskich stosunkach gospodarczych.

Stale działają: kronika polityczna i ekonomiczna oraz bibliografia i chronologiczne zestawienie wydarzeń dopełniają bogatej treści szóstego zeszytu „Przeglądu Politycznego“.

Fabryka kwasu węglanego

Tow. Akc. „**FLUID**“ Warszawa

Zawiadamia niniejszym, iż otworzyła filię w Kaliszu przy ulicy Nowej № 18 i sprzedaje w dowolnych ilościach po cenach fabrycznych. 1191

LECZNICA DLA CHORYCH NA OCZY
D-ra med. R. SOBĄŃSKIEGO
Warszawa, Al. Ujazdowskie 37, m. 9. 1164

Dr. Klinger

choroby weneryczne i skórne.
Leczenie sztucznem słońcem górskim (lampą kwarcową)
i analizy krwi na syfilis.
Przyjmuje codziennie od 4—7, w niedziele i święta od 10—1.
1065. Towarowa 3. i p.

Pracownia krawatów

Jadwigi Przybylskiej

Marjańska 1, wejście z Poprzeczno-Warszawskiej.
Przyjmuję obstalunki z własnego lub powierzonego materiału oraz przerabiam i odświeżam zniszczone krawaty. 1215
CENY UMIARKOWANE.

BIULETYN

SPOSTRZEŻEN METEOROLOGICZNYCH STACJI „KALISZ“ Państwowej Sieci Meteorologicznej PRZY SEJMIKU
w dniu 8 lipca 1924 r. godz. 7-a rano

1) Ciśnienie powietrza	751.8 m.m.
2) Kierunek wiatru	W
3) Siła wiatru	1 m/s
4) Stan nieba	Zachm. całkow.
5) Wilgot. bezwzględna	10.3 m.m.
6) Wilgot. względna	80%
7) Temp. powietrza	+15.3
8) Ilość opadów	Nie było
9) Najwyż. temp.	+22.5
10) Najniż. temp.	+13.0
11) Temp. grunt. na głębokości 50 cm. 1 g. pp.	+1.72

Rozkład jazdy pociągów pasażerskich od dnia 1 czerwca 1924 r. — stacja Kalisz.

Pociągi w stronę Poznania				UWAGI	
		przychodzi	odchodzi	kursuje tylko w dni robocze.	
Kalisz — Ostrów	№ 533		6 ⁴⁵		
Łódź Kal. — Poznań	" 521	10 ⁴⁰	10 ³⁷		
Kalisz — Ostrów	" 535	"	13 ²⁵		
Warszawa — Poznań	" 511	15 ⁴⁵	15 ³⁵		
Kalisz — Ostrów	" 537	"	20 ³⁰		
Łódź Kal. — Ostrów	" 523	22 ³⁰	22 ²⁵		
Warszawa — Poznań	" 513	1 ³⁷	1 ³⁷		
" — Leszno	" 517	5 ¹⁵	5 ²⁷		
Kurjer " — Poznań	" 501	2 ³⁰	2 ⁵⁵	narazie nie kursuje.	
Pociągi w stronę Warszawy					
		przychodzi	odchodzi	narazie nie kursuje. kursuje tylko w dni robocze.	
Poznań — Warszawa	№ 514	2 ⁴⁴	2 ⁴⁰		
Kurjer " — " "	" 502	4 ¹⁸	4 ²⁰		
Ostrów — Kalisz	" 530	5 ⁴⁵	"		
" Łódź Kal. — " "	" 522	6 ²⁵	6 ²¹		
" — Kalisz	" 534	9 ⁰⁵	"		
Poznań — Warszawa	" 512	10 ¹⁷	10 ³⁷		
" Łódź Kal. — " "	" 524	15 ²⁷	15 ²⁵		
Ostrów — Kalisz	" 536	20 ⁰⁵	"		
Leszno — Warszawa	" 518	23 ³⁵	23 ⁴⁵		

BIURO ROLNICZO-HANDLOWE W. WASZAK

W KALISZU

Składy: SZOSA SZCZYPIORNSKA 4, TEL. 96, BOCZNICA WŁASNA.
ULICA MAJKOWSKA 10, TEL. 311.

polecą po cenach najniższych i na bardzo dogodnych warunkach płatności:

WĘGIEL DĄBROWIECKI i GÓRNOŚLĄSKI WE WSZYSTKICH GATUNKACH,
drzewo opałowe, superfosfat 18%, cement, wapno częstochowskie i papę.
NA BOCZNICY ZNAJDUJE SIĘ STAŁE WIĘKSZA ILOŚĆ TOWARÓW.

1267

Dla pracowników państwowych na raty.

Mając zapewniony Szwajcarski kapitał przystępuje do organizacji Tow. Akcyjnego i budowy Cukrowni w tym celu poszukuje

Terenu pod Cukrownię

Zgłoszenia: Teodor Deutschman Dyrektor T-wa Akc. „Arbor” Kalisz Kościuszki 24. 1295.

Pracownia ubiorów męskich

M. FRANT

Kalisz, Wiejska 1.

Kalisz, Wiejska 1.

Przyjmuje obstalunki z własnych i powierzonych towarów po cenach niższych. 1298

SKLEP SPOŻYWCZY

z urządzeniem i towarem, sprzedam niedrogo. Wiadomość w Administracji Gazy Kaliskiej. 1263

Zginał paszport wydany przez gm. Golina na imię Ignacy Jerke. 1302

Do sprzedania
DOM MUROWANY

w Szczypiornie parterowy składający się z 14 mieszkań przytem chlewy murowane 2 morgi ziemi. Wiadomość Młyn Grodzisk poczt. Główno O. Lewandowska. 1301

Udzielam lekcji
Francuskiego

Oferty składać pod „Francuskę” w Gaz. Kal. 1296

Zgineła książeczka wojskowa wydana przez P.K.U. w Kaliszu na imię Stefana Rybikowskiego rocz. 1899, oraz paszport wydany przez Magistrat m. Kalisza na takież samo imię. 1300

Zginał dowód osobisty wydany przez Magistrat m. Kalisza na imię Szczepana Machały. 1297

Bryczka

parokonna w dobrym stanie okazynie do sprzedania. Obejrzeć można ul. Górnośląska № 78, Bolesław Kowalski. 1299

PRACE mularskie i cieślielskie wykonuję pod własnym kierownictwem jako podmistrz, mam dzielnych rzemieślników (grupa poznańska) przyjmę takowe ryczałtowo od p.p. budowniczych także i właścicieli. Zgłoszenia 1266 **J. Chałupka** Poznań, ul. Kosynierska 16-b

Do sprzedania
SETER

8-10 miesięczny do polowania. Wiadomość ul. Wiejska 13 m. 8 I piętro od godz. 10—2 po poł. 1146

„GAZETA KALISKA”

SP. Z OGR. ODP.

Kalisz, Aleja Józefiny № 1.

Skład materiałów piśmiennych i wyrobów liskowskich

Poleca książki buchalteryjne i kontowe, kwitarjusze, kajety, bruljony, skorowidze, skoroszyty, obwoluty, teczki, wielki wybór papeterji od najdroższych do najtańszych. Największy w Kaliszu skład otówek kolorowych, kredek, papier kancelaryjny, listowy, pakowy oraz serwetki papierowe, pióra, stalówki i atrament oraz tusze, wielki wybór akwarel i przyborów do tychże, kałamarze, utensylja biurowe, gumki do wycierania otówka i atramentu, kopjaty, kalki, zabawki liskowskie,

scyzoryki i t. p.

